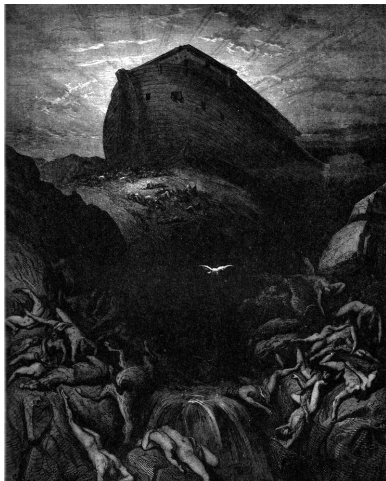

Ігор БРИНДАК

По-перше, хочеться зауважити, що багато вчинків, про які можна прочитати в Святому Письмі, там просто описані, але не схвалені. Це, до речі, стосується як Старого Заповіту, так і Нового. Однак, є й такі моменти, коли зустрічаємо суворі покарання, здійснені по велінні Божому. Це могло відбуватися безпосередньо: потоп або спалення Содому й Гомори. А могло бути через вибраний ізраїльський народ. У цьому випадку Бог через своїх пророків наказував провідникам цього народу провадити війни на повне винищення (наприклад, I Сам. 15, 3). Чи, навпаки, самому Ізраїлю Бог погрожував суворими карами, в тому числі, і через жорстокі війни (Втор. 28, 15 - 68).

Однак, слід зауважити, що в усіх тих випадках мова йшла про великі поширення беззаконь серед народів, до яких були застосовані ці війни (Див. Втор. 18, 9 - 14). До речі, й археологічні розкопки потвердили, що серед тих народів і справді існували дуже жорстокі звичаї, включаючи й людські жертвоприношення.

Однак як розуміти в даному випадку Божу суворість? Доречно буде пригадати в даному контексті слова митрополита Андрія Шептицького із послання «Заклик до покаяння», хоча й написані були з іншого приводу. Так от, описуючи стан людини, яка, чинячи гріх не бажає навернутися, митрополит пише наступне: «В такому положенні Бог, рятуючи душу, з милосердя для неї може зсилати їй тяжкі хрести й тяжкі терпіння. Ті терпіння – це ласка для душі, вони служать для того, щоб чоловік опам'ятався, вони дані на те, щоб чоловік пробудився. Тому в сто раз гірше положення такого грішника, що відтягає покаяння і ще при тому добре йому поводитьсь. Терпіння й недуги були б для нього рятунком, були б потрібним ліком. А що Бог того засобу не вживає, то воно може бути й знаком, що від нього вже Христос відвернувся, до нього вже не промовляє, так, як не

промовляв до Ірода» (Митрополит Андрей Шептицький, «Заклик до покаєння». Послання на Великий піст. Свічадо. 1994, - с. 60 - 61). Власне, так ми і повинні розуміти те, що на перший погляд вважається за Божу суворість, а, може, й жорстокість. Бог не бажає комусь мститися, а хоче, щоб людина змінила своє життя.

А що стосується періоду Старого Заповіту, то слід зрозуміти ще один момент: люди в той час мали дуже туманне уявлення про позагробове життя і про зло, вони серйозно розуміли лише тоді, коли бачили за зло реальне наочне покарання. Тому Бог у цей період, щоб переконати людей, що не слід робити ті або інші вчинки, і вдавався до такої суворої педагогіки.

Але не слід забувати ще одного моменту: як християни ми добре знаємо, що життя із фізичною смертю не закінчується. Тому в I Петра 3, 19 – 20 читаємо, що Христос спас душі тих людей, які загинули в часі потопу, хоча, як виходить з контексту, були серед них і ті, які спочатку бунтувалися проти Бога, тобто, через ті катаклізми і війни, які описані в Старому Заповіті, багато людей в останній момент приходили до покаєння і отримали можливість спасіння. Життя тут, на Землі, є дочасне, набагато більшу вартість має життя вічне.

Чи із вище вказаного можна зробити висновок, що і в наш час буде дозволено піти з війною на якесь місто, село чи країну, де творяться різні беззаконня і винищити там всіх мешканців? Ні! Тому що такі війни на винищення навіть у Старому Заповіті не мали статусу загального закону. Законодавство Мойсея конкретно перераховувало, до яких народів такі війни можуть бути застосовані і за які гріхи. А тим більше, це не може стосуватися християн, які не є під законом Мойсея. Крім того, на такі війни була пряма Божа вказівка. А Бог є той, хто дає життя і тому має право його забрати. Ніхто з нас не може дати життя іншій людині. Також, Бог є Той, Хто знає не тільки те, що людина робить, але й те, що думає. Тому також добре знає, хто щиро кається, а хто – ні! Знову ж таки, ніхто з нас такими знаннями похвалитися не може. Тому в наш час війни на винищення є однозначно неприпустимими.

Ігор БРИНДАК Як розуміти жорстокості Старого Заповіту?/"З любов'ю у світ" № 3 2014